

סבון
לטהודות
כתבי רבינו
אליעזר פאפו
ד"ר י.א. מוליס
"פלא יועץ"
ועד

אורות פלא

מתורתו של רבינו אליעזר פאפו ז"ע, מח"ס "פלא יועץ"
לפט דרושים ומאמרי מוסר, שנלקטו מתוך ספריו

פרשת פקודי תשפ"ד

מחטא זה ולא תעשה אלא "עבודת הלויים", משוררים בקול רנה ותודה, ועל ידי זה "ביד" - נוטריקון דוד בן ישי, שיבוא משיח ויגאלנו ותרם ותנשא מלכותו. וזה אמרו "איתמר" אותיות יתאמר מלשון "את ה' האמרת היום" (דברים כו יז), וגם "בן" גימטריא אליהו, וגם "אהרן הכהן", כהנים בעבודתם, בן יהי רצון אמן.

בבאם אל אהל מועד ובקרבתם אל המזבח ירחצו כאשר צוה ה' את משה. (מ לב)
נראה לפרש על פי מה שאמר הכתוב (תהלים נ טז) "וְלַחֲשֹׁעַ אָמַר אֱלֹקִים מַה לָּךְ לִסְפֹּר חֲקֶיךָ". נמצא, דקדם למוד התורה צריך להרהר תשובה, וגם מתנאי הקרבן הוא להתודות עליו, דאם לא בן "זבח רשעים תועבה" (משלי כא כז), והתשובה צריכה להיות על מנת שלא ישוב לכסלה עוד.
ואפשר זה רמז הכתוב "בבאם אל אהל מועד" - הוא בית המדרש, "ובקרבתם אל המזבח" להביא קרבן, צריך תחלה "ירחצו", רחצו הזכו מן העברות על דעת ועל מנת שמכאן ואילך יעשו הכל "כאשר צוה ה' את משה" ולא יחטאו. אי נמי אפשר לרמז הדין חיוב נטילת ידים קדם תפילה וקדם אכילה, וזה אמרו "בבאם אל אהל מועד" - הוא בית הכנסת, "ובקרבתם אל המזבח" - זה השלחן במקום מזבח (ברכות נה.), "ירחצו" - נטילת ידים, "כאשר צוה ה' את משה". ומכאן רמז לנטילת ידים מן התורה.

כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם. (מ לח) ויקרא. (ויקרא א א)

אמרו במדרש (בראשית רבה ג ח) "ויקרא אלקים לאור יום" - אלו מעשיהם של צדיקים, "ולחשך קרא לילה" - אלו מעשיהם של רשעים. וכשישאל היו צדיקים, היה השראת שכינה בבית המקדש, ואין כל אמה ולשון וכולה לשלט בו, וכשחטאו, גלו ונשרף מקדש המעוז. וכשגלו, גם שכינה גלתה עמם, כדכתיב (ישעיהו מג יד) "למענכם שלחתי בבלה". מאי תקנתיה? יקראו בתורה (הושע ח י) "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם" (עי' בבא בתרא ח.). ואפשר זה רמז הכתוב "כי ענן ה'" - השראת שכינה "על המשכן" על ידי "יומם" - מעשיהם של צדיקים, "ואש תהיה" נשרף הבית "לילה בו" - מעשיהם של רשעים, וגם "לעיני כל בית ישראל" - היא השכינה, גלתה עמם "בכל מסעיהם" בכל מקום שגלו והתקנה הוא "ויקרא", למוד התורה.

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה עבודת הלויים
ביד איתמר בן אהרן הכהן. (לח כא)

נהה בזהר הקדוש (ח"ב קלא): הקמיר מאד באסור הדבור בבית הכנסת, ואמרו דמאי דמתעבבי ישראל בגלותא, משום דעבדי קלנא בשכינתא [- מה שמתעבב גאלתן של ישראל הוא בגלל שמבזים השכינה על ידי הדבור בבית הכנסת]. והוא דבר שהשכל מחיבו, והדברים קל וחמה, שהרי בעמדו לפני שרי ואילי הארץ לבקש מלפניהם על דבר שהוא לצרבו והנאתו, אם מניח כבודו ומדבר עם חברו, הוא מקל בכבודו וחרה בו אפו. ועל פי זה פרשתי רמז הכתוב (תהלים מב ג-ה) "צמאה נפשי לאלקים לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלקים. היתה לי דמעת לי חסם יומם ולילה באמר אלי כל היום איה אלקיך. אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כי אעבר בסף אדם עד בית אלקים בקול רנה ותודה המון חוגג". והוא, כי "צמאה נקספה וגם בלתה נפשי" להיותנו דבקים "לאלקים לאל חי", וזה אי אפשר כי אם בהיותנו על ארצנו ועל נחלת אבותינו, ובכן פלו עיני מיחל "מתי אבוא ואראה פני אלקים", מתי יבוא משיח ויגאלנו. אכל "היתה לי דמעת לי חסם יומם ולילה", כי אנכי הרוצה סבת העכוב "באמר אלי כל היום" למה לא תחשב "איה אלקיך", שהוא מצוי בבית הכנסת, ושם נדברו דברים בטלים ודברי שחוק וקלות ראש ועבדי קלנא בשכינתא, אשר על דא מתעבבי בגלותא [- שמבזים השכינה ועל בן מתעבבים בגלות] (זוהר ויקרא עה:). וזה הדבר מכאיב הלבבות, "אלה אזכרה" אצל אילי הארץ הוא השליט נקרא אלה לשון קשה (פסיקתא זוטרותא ויקרא עו א), "ואשפכה עלי נפשי" מרב יגוני שעומדים לפניהם ככבוד גדול ולא תהיה כהנת פונדקית, והדברים קל וחמה, "כי אעבר בסף", ההפרש שיש בין מלכותא דרקייעא למלכותא דארעא, צריך כש"אדם עד בית אלקים" לא ישמע קולי רק "בקול רנה ותודה" אל הרנה ואל התפילה "המון חוגג", עבדו את ה' בשמחה.

ואפשר זה רמז הכתוב "אלה פקודי" - לשון צווי על ענין "המשכן" הוא בית הכנסת, מקום השראת השכינה, וגם "משכן העדות" - הוא בית המדרש שהוא מקום התורה, בהיותו שם צריך שיחשב "אשר פקד", נוטריקון - פה קוד, כמו שדרשו על פסוק (בראשית נ כה) "פקד ופקד" - פי קוד, שהוא משה שנסרף פיו בגחלת, הוא ופקד. אף אנו נאמר, שיחשב שישרף פיו אם מדבר בהם דברים בטלים, וזה יבוא לפי שהוא אומר על פי פי המדבר, שפתינו אתנו, מה שנוצח ומה שנופץ נדבר. "משה" - לשון המשכה, כמו "מן המים משיתיהו" (שמות ב י), משך עצמך

סעודה שלישית

צריך לעשותה בפת, ואף על פי שיש אומרים שיכול לעשותה בכל מאכל העשוי מאחד מחמשת מיני דגן, ויש אומרים שיכול לעשותה בדברים המלפתים בהם את הפת כבשר ודגים, ויש אומרים דאפלו בפרות יכול לעשותה {אם הם מבשלים דוקא} מכל מקום סבא ראשונה עקה, שצריך בפת. אלא אם כן הוא שבע ביותה, או בערב פסח שחל בשבת שאסור לאכול פת אחר מנחה.

ואשר לו שם לבו אל דבר ה', וכל ישעו לקיים המצוה, ישתדל לעשותה בתקונה בלי פקפוק, ולמייחש בעי לדעת האומרים שלא יצא ידי חובה אם לא עשאה בפת.

וכל שבן שלא יעבור בשום סעודה שלא לעשותה, כי הסעודות של שבת דברים עליונים בשמים, והגורע אחת מהן, מגרעות נתן. והפליגו מאד בזהר הקדוש (ח"ב פח.) בשבח המגיע להמקנים אותם, וכל קבל דנא [- ולעמית זאת], תוקף הפנים למאן דפגים חד סעודתא מינייהו, וכמבאר במאמרי הזהר אשר הקמה בסדור תפלה. על כן יזדרז מאד לקיימם בשמחה בלי שחוק וקלות ראש חס ושלום, כי הוא פגם גדול. וכל מגמתו תהיה לקיים מצותו יתברך ולעשות נחת רוח ליוצרו, ובכך יתגדל גופו מקדשה, ויהיה כלי שרת לעבודה. ואף אם הוא חולק קצת או דכאיב ליה כאיבא או שהוא שבע ביותה, אין פוטר אותנו מלקיים מצות בוראנו, שלא נתנו המצות לרצון לנו בלבד, אלא אף בדבר או בשעה שאינו לרצון לנו צריך לקיים המצוה לרצון לה', וכתוב (שיר השירים א, ג) "על כן על מן"ת אהבוך", ובאמת אמרו אהבה מקלקלת השורה.

מתענג בשבת ואומר שמכון לשם מצוה, לכבוד שבת קדש, עדות יש אם אינו הולך אחר תענוגי והכלי העולם הזה בימות החל, ואם מקיים מצות סעדה שלישית וסעדה רביעית, אפלו כשהוא שבע ואינו תאב לאכל כלל, זהו לעדות על כשהוא רעב שעושה לשם מצוה, וכן על זה הדרך אם מקיים מצוות שיש בהן ענוי נפש, עדות הן על מצוות שיש בהן ענג נפש שעושה לשם מצוה.

הביטה, שאנו מזכירין בכל יום תמיד עקדת יצחק, ואפשר, יאמר אדם, גם אני, אם היה אומר לי הקדוש ברוך הוא כמו שאמר לאברהם אבינו, אעשה כן גם אני, שהרי אנו מכונים בקריאת שמע שאנו מוכנים למסור נפשנו על קדשת השם אם יבוא לדינו, אכל עדות יש, שהרי כל אשר לאיש יתן בעד נפשו, ואם הוא עובר על דעת קונו על בצע כסף, כל-שבן שאינו מוסר נפשו. ואם היה מוסר נפשו לא לשם שמים, אלא לפי שסוף אדם למות, ונבחה מות שהוא מקבל פרס מיד ולכבו יבין שעל ידי זה הוא מזמן לחיי העולם הבא, שעושה דבר גדול כי נפש הוא חובל, אכל אם הוא אוהב ה' באמת לא יעבר על דעת קונו בשום אופן, ולא ישוב מפני כל עד דבדוקה של נפש, אז השם יחשב לו כאלו מסר נפשו על קדשת השם, ושקרו ישלם לו מושלם. וכן אם יאמר אדם, שאם היה לו עשר מפלג היה מפליא לעשות צדקות וגמילות חסדים, השם יבחן אם עושה במה שיש לו כשעורו, כברכת השם אשר נתן לו כדמבעי לה למעבד. וכן על זה הדרך אל כל אשר יאמר, מעשיו הן הם עדי, האמת אתו אם זה וישר פעלו.

סדר היום

הכולל הלכות והנהגות ישרות ערוכות על סדר עניני התפילה וכוונותיה סדר אכילה, סדר משא ומתן וסדר הנהגת יום השבת

מלוכטים ומנוקדים מספרי רבינו אליעזר פאפו זיע"א "חסד לאלפים" ו"בית תפילה"

הופיע ויצא לאור הספר

דן ידיון

על התורה והמועדים

להשיג בחנויות הספרים המובהרות

